

Heraldyka miast wielkopolskich do końca XVIII wieku

WSTĘP	3
Podstawa źródłowa	4
Nadania dla miast	4
Pieczęcie władz administracyjnych i sądowych	5
Inne	5
Literatura	6
TERMINOLOGIA HERALDYKI MIEJSKIEJ W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ	8
Dokument władz zwierzchnich	8
Legenda pieczęci miejskiej	21
Produkcja kancelarii miejskiej	23
Herbarze, wiersze na herb miejski, widoki miast	23
NADANIE HERBU MIEJSKIEGO W ŚWIETLE DOKUMENTÓW	25
GENEZA I TREŚCI HERBÓW MIAST MONARSZYCH	32
Geneza i treści herbów miast stołecznych	32
Geneza i treści godeł miast monarszych nie pełniących funkcji administracyjnych	48
Manifestacja władzy zwierzchniej - Orzeł	48
Manifestacja władzy zwierzchniej - Orzeł z budowlami	55
Manifestacja władzy zwierzchniej - Orzeł z innymi przedmiotami	59
Manifestacja władzy zwierzchniej - połuorzeł, głowa Orła	60
Manifestacja władzy zwierzchniej - korona	64
Manifestacja władzy zwierzchniej - korona z innymi przedmiotami	64
Manifestacja władzy zwierzchniej - herb kujawskiej linii Piastów	65
Manifestacja władzy zwierzchniej - krzyż Jagiellonów	68
Manifestacja władzy zwierzchniej - herby królów elekcyjnych - Swopek Wazów, herb Wettynów, Ciołek Stanisława Augusta	69
Manifestacja samodzielności ośrodka - budowle	70
Manifestacja samodzielności ośrodka - znak mówiący	85
Manifestacja samodzielności ośrodka - litera miasta	88
Manifestacja samodzielności ośrodka - patron, treści religijne	88
Manifestacja samodzielności ośrodka - klucze	94
Manifestacja samodzielności ośrodka - informacje topograficzne	98
Manifestacja samodzielności ośrodka - personifikacja sprawiedliwości	99
Godła o nie znanej genezie i treści	100
Podsumowanie	101
GENEZA I TREŚCI MIAST KOŚCIELNYCH /103	
Miasta arcybiskupstwa gnieźnieńskiego	103
Manifestacja władzy zwierzchniej - herb kapituły	103
Manifestacja władzy zwierzchniej - herb arcybiskupa	108
Manifestacja władzy zwierzchniej - cyfra arcybiskupa	108
Manifestacja samodzielności ośrodka - budowle miejskie	109
Miasta biskupstwa płockiego	110
Manifestacja treści religijnych	110

Miasta biskupstwa poznańskiego	111
Manifestacja władzy zwierzchniej - dwa skrzyżowane klucze i miecz	111
Manifestacja władzy zwierzchniej - dwa skrzyżowane klucze	115
Manifestacja władzy zwierzchniej - klucz	115
Manifestacja władzy zwierzchniej - patron kościoła poznańskiego	117
Manifestacja władzy zwierzchniej - herb rodowy biskupa	118
Manifestacja samodzielności ośrodka - patron lokalnej społeczności	120
Miasta biskupstwa krakowskiego	124
Manifestacja władzy zwierzchniej - herb kapituły	124
Manifestacja władzy zwierzchniej - święty patron właściciela	126
Miasta biskupstwa wrocławskiego	128
Manifestacja samodzielności ośrodka - znak mówiący	128
Manifestacja samodzielności ośrodka - budowle	129
Miasta biskupstwa wrocławskiego	133
Patron właściciela i patron lokalnej społeczności	133
Klasztor benedyktyńów w Lubiniu	134
Klasztor benedyktyńów w Mogilnie	136
Klasztor bożogrobców z Miechowa	137
Klasztor cystersów w Bledzewie	138
Klasztor cystersów w Koronowie	140
Klasztor cystersów w Łądzie	142
Klasztor cystersów w Łęknie	143
Klasztor cystersów w Przemęcie	143
Klasztor cystersów w Sulejowie	145
Klasztor kanoników regularnych w Trzemesznie	146
Klasztor norbertanek ze Strzelna	149
Podsumowanie	150
 GENEZA I TREŚCI HERBÓW MIAST PRYWATNYCH	152
Symbole monarchii i państwa	152
Manifestacje władzy zwierzchniej	156
Manifestacja władzy samorządowej	192
Mury i budowle miejskie	192
Patron miasta, symbolika religijna	201
Identyfikacja ośrodka	212
Informacja typograficzna	212
Znak mówiący	217
Znak literowy	220
Godła o nie znanej genezie	222
Godła utworzone po 1795 r.	229
Brak podstawy wnioskowania	229
Podsumowanie	230
 ELEMENTY HERBU MIEJSKIEGO	231
GODŁO	231
Podziały pola (tarczy) i zaszczytne figury geometryczne	233
Zaszczytne figury pochodne od figur geometrycznych	235
Figury naturalne	236
Człowiek	236

Zwierzęta i rośliny	240
Wszechświat, powierzchnia ziemi	243
Figury sztuczne	244
TARCZA	259
Tarcze w XIV i XV w.	264
Tarcze przełomu XV i XVI w.	265
Tarcze w okresie od połowy XVI do XVIII w.	267
Tarcze renesansowe	267
Tarcze barokowe	269
Tarcze rokokowe	270
Tarcze przełomu XVIII i XIX w.	271
Trwałość i zmienność kształtów tarczy	271
BARWY	273
ELEMENTY ZEWNĘTRZNE HERBU MIEJSKIEGO	281
FUNKCJE GODŁA MIEJSKIEGO	284
Funkcja identyfikacyjna treści godła miejskiego	286
Identyfikacja miasta	286
Identyfikacja właściciela	289
Funkcja prawno-ustrojowa	292
Funkcja upamiętniająca	296
Założyciela i właściciela	296
Zdarzenie w dziejach miasta	297
Funkcja propagandowa. Propaganda władzy	297
Funkcja religijna	298
UWAGI KOŃCOWE	301
ANEKS I	
KATALOG PIECZĘCI I HERBÓW MIAST WIELKOPOLSKICH DO KOŃCA XVIII w.	305
ANEKS II	
HERALDYZACJA GODEŁ MIAST WIELKOPOLSKICH DO KOŃCA XVIII w.	476
ANEKS III	
MIASTA WIELKOPOLSKIE DO KOŃCA XVIII w.	489
WYKAZ SKRÓTÓW	499
SPIS TABEL	501
SPIS RYCIN	503
INDEKS GEOGRAFICZNY	507